

สรุปผลการวิจัย: งานที่มีคุณค่าและการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อ ในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย

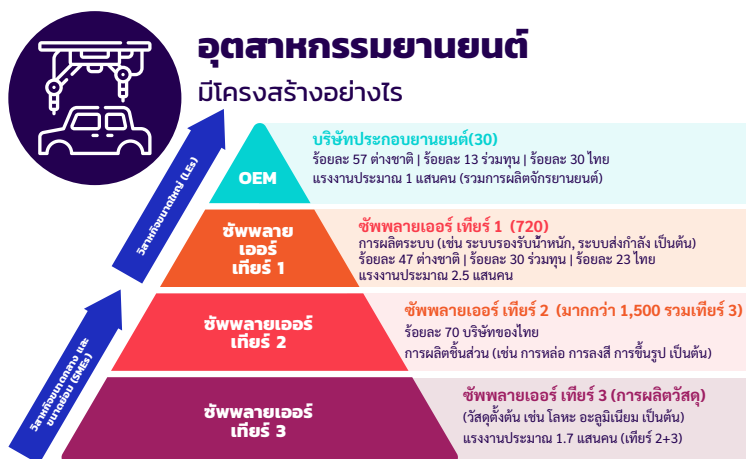
สิงหาคม 2567

© shutterstock

ความเป็นมา

การศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการห่วงโซ่อุปทานที่ยืดหยุ่น ครอบคลุม และยั่งยืน (RISSC) ในประเทศไทย มุ่งเน้นในการศึกษาประเด็นของงานที่มีคุณค่าและการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อห่วงโซ่อุปทานการผลิตยานยนต์ของประเทศไทย

โดยการประเมินสถานการณ์อุตสาหกรรมในปัจจุบัน การบังคับใช้ทางสำคัญ รวมถึงการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การศึกษานี้ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นของรูปแบบทางธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งจะช่วยยกระดับสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงานเพื่อประโยชน์ในการแข่งขันทางอุตสาหกรรม

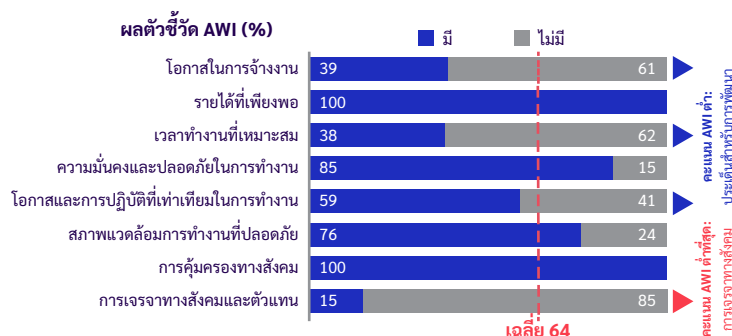

ปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญของการเปลี่ยนแปลง

- 1) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของ EV และ ZEV
- 2) ข้อกำหนดด้านสิทธิมนุษยชนที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ การตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD)

ผลการวิจัยหลัก

จากแรงงาน: Auto-worker Index (AWI) เผยให้เห็นถึงประเด็นที่แรงงานมีความห่วงกังวล โดยจะแสดงออกมาอยู่ในรูปแบบของคะแนนในช่วง 0 ถึง 100

ระเบียบวิธีการศึกษา

การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ

- ▶ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 26 หน่วยงาน (องค์กรคู่งานไตรภาคี บริษัทยานยนต์ และสถาบันที่เกี่ยวข้อง)
- ▶ การสำรวจข้อมูลแรงงาน 467 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกแรงงาน 20 คน จากบริษัทยานยนต์ในเทียร์ 1-3 ในพื้นที่ EEC ของประเทศไทย

การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ

- ▶ การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร
- ▶ กรอบนโยบายของชาติ/นานาชาติ รวมถึงข้อกำหนดต่าง ๆ
- ▶ งานวิจัยเชิงวิชาการ

การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัยงานที่มีคุณค่า

- ▶ Auto Worker Index (AWI) ซึ่งมีพื้นฐานมาจากตัวชี้วัดงานที่มีคุณค่าโดย ILO นั้น ได้รับการออกแบบมาเฉพาะสำหรับการศึกษานี้ โดยใช้ข้อมูลระดับบุคคลจากการสำรวจข้อมูลแรงงาน

จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ในอุตสาหกรรม

- ▶ ความตระหนักขององค์กรที่เพิ่มขึ้นต่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม แต่มีบริษัทไม่กี่แห่งที่มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
- ▶ ธุรกิจต้องการให้ HRDD มีลักษณะอิงผลลัพธ์มากขึ้น และมีข้อกำหนดน้อยลง
- ▶ HRDD จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและบูรณาการให้อยู่ในกลไกที่มีอยู่ของสถานประกอบการ

ผลการวิจัยตามประเด็น

มีความแตกต่างของค่าจ้าง

แม้ในอุตสาหกรรมที่มีการจ่ายค่าตอบแทนสูง

- อุตสาหกรรมยานยนต์มีค่าเฉลี่ยรายรับต่อเดือนของแรงงานสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของประเทศ
- แรงงานข้ามชาติมักได้รับค่าจ้างต่ำกว่าแรงงานไทย

แรงงานส่วนใหญ่อยู่ในระบบประกันสังคม

- แรงงานส่วนใหญ่อยู่ในระบบประกันสังคม ซึ่งเป็นกลไกการคุ้มครองทางสังคม
- ความตระหนักรู้ของแรงงานต่อกลไกอื่น ๆ อาทิ กองทุนเงินทดแทน ยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ

ความมั่นคงและความปลอดภัยในการทำงาน

ยังมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มของแรงงาน

- ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ทำงานกับนายจ้างปัจจุบันและประสบการณ์การทำงานในอุตสาหกรรมแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจ้างงานโดยตรงผ่านบริษัทซึ่งถือเป็นความมั่นคงในการทำงาน
- แรงงานข้ามชาติ (หลายคนจ้างผ่านบริษัทจัดหางาน) ที่ไม่มีสัญญาจ้างที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีจำนวนในสัดส่วนที่สูงกว่าแรงงานไทยและจ้างผ่านบริษัทโดยตรง

มีระดับของอาชีวอนามัยและความปลอดภัยสูงในอุตสาหกรรม

- มีระดับของมาตรฐานอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่สูง โดยแรงงานส่วนใหญ่ได้รับอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่จำเป็นและเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ที่สำคัญได้
- อัตราการบาดเจ็บสาหัสในอุตสาหกรรมยังถือว่าสูงกว่าอัตราการบาดเจ็บสาหัสเฉลี่ยของประเทศอยู่มาก ซึ่งเห็นถึงความจำเป็นในการดำเนินการป้องกัน รวมถึงมาตรฐานด้านความปลอดภัยที่มากขึ้น

ยังมีช่องว่างในเรื่องของสิทธิในการลาคลอด

- แม้ว่าแรงงานหญิงส่วนใหญ่จะได้รับสิทธิในการลาคลอดบุตรโดยได้รับค่าจ้าง แต่ก็ยังมีประเด็นที่สามารถพัฒนาได้ นั่นคือความตระหนักรู้ต่อสิทธิและสวัสดิการดังกล่าว

แรงงานรู้สึกว่าการทำงานล่วงเวลาเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำ

แม้ว่าจะเป็นสภาพการทำงานด้วยความสมัครใจ

- แรงงานส่วนใหญ่มีสัญญาณการจ้างงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และมีอิสระในการเปลี่ยนนายจ้างได้
- แรงงานส่วนใหญ่ยังรู้สึกว่าการทำงานล่วงเวลานั้นเป็นสิ่งที่ต้องทำ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงาน

การเจรจาทางสังคม

กำลังอ่อนแอ ทั้งทั้งอุตสาหกรรม

- เพียง 1 ใน 3 ของแรงงานที่มีสหภาพแรงงานในสถานประกอบการ
- สถานประกอบการที่มีสหภาพแรงงานจะมีการต่อรองและการสื่อสารระหว่างแรงงานกับฝ่ายบริหารที่ดีกว่า
- สหภาพแรงงานมีความเชื่อมโยงกับการได้รับสภาพแวดล้อมในการทำงานและค่าตอบแทนที่ดี

เวลาในการทำงานมีการจัดการที่ดี

แต่การกำหนดเวลาอาจเป็นปัญหาได้

- แรงงานต้องการทำงานช่วงเวลาเพื่อค่าตอบแทน แต่ถ้ามากเกินไปนั้นอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตและสุขภาพของแรงงานได้
- จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้รับเงินเดือนประจำมีสัดส่วนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับแรงงานไทย
- แนวปฏิบัติในการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมมากขึ้นและการบังคับใช้กฎหมายที่ดีขึ้นนั้นมีความจำเป็น

มีช่องว่างเกี่ยวกับทักษะและโอกาสในอาชีพ

- มากกว่าครึ่งหนึ่งของแรงงานได้รับการฝึกอบรมทางการที่เกี่ยวข้องกับงาน
- ผลของการได้รับการฝึกอบรมหรือไม่นั้นมีความสำคัญมาก โดยแรงงานที่ขาดการฝึกอบรม จะพบว่าตนเองจะอยู่ในกลุ่มของแรงงานที่ได้รับค่าตอบแทนที่น้อยกว่าและทำงานในจำนวนชั่วโมงที่ยาวนานกว่า

ความเท่าเทียมและความตระหนักต่อการเลือกปฏิบัติ

จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา

- แรงงานไทยและแรงงานในไทยที่ต่ำกว่า มีระดับความตระหนักรู้ต่อนโยบายของบริษัทที่สูงกว่าแรงงานข้ามชาติและแรงงานในไทยที่ต่ำกว่า
- แรงงานมีความตระหนักรู้สูงต่อนโยบายการร้องเรียนร้องทุกข์ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงจรรยาบรรณของการดำเนินธุรกิจ
- ยังขาดความตระหนักรู้เกี่ยวกับประเด็นการเลือกปฏิบัติ และยังมีแตกต่างของชั่วโมงการทำงานและค่าตอบแทนระหว่างแรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติอยู่

มีทั้งความพึงพอใจและความห่วงกังวล

ของแรงงานที่ต้องการการพัฒนา

- มีระดับความพึงพอใจของงานในอุตสาหกรรมสูง
- มีความห่วงกังวลเกี่ยวกับผลกระทบจากเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีต่อแรงงานและการจ้างงานในอุตสาหกรรม
- แรงงานต้องการค่าตอบแทนที่สูงขึ้น รวมถึงสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำคัญ

สำหรับรัฐบาล ผู้กำหนดนโยบาย

- สร้างความเข้มแข็งให้กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อในระดับชาติ โดยการให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาหลักของ ILO และยกระดับการติดตามและสนับสนุนการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

สำหรับนายจ้าง ในอุตสาหกรรมยานยนต์

- เสริมสร้างการเจรจาทางสังคม
- ขยายโอกาสและการเติบโตทางอาชีพ
- แก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติ และการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมในการทำงาน

สำหรับบริษัทยานยนต์ชั้นนำ และองค์กรตัวแทนนายจ้าง และสมาชิกธุรกิจ

- เสริมสร้างความตระหนักรู้และการเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อทั้งอุตสาหกรรม
- เสริมสร้างพันธมิตรในห่วงโซ่อุปทาน (ในประเด็นงานที่มีคุณค่าและการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อ)

ติดต่อ

สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)
ประจำภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

อาคารสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์: +66 2 288 2305

เว็บไซต์: ilo.org/rissc

ณพวุฒิ ประวัติ

ผู้ประสานงานโครงการ ประเทศไทย

อีเมล: RISSC@ilo.org

ILO.ORG

ILOasiapacific

ILOTV

ILOasiapacific

iloinfo